

Η ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΜΑΣ ΕΠΙΛΟΓΗ: Η ΧΡΥΣΗ ΤΟΜΗ

Δημήτρης Κ. Μπάκας

«οὔτοι συνέχθην, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν»
(«δεν γεννήθηκα για να μισώ, αλλά για ν' αγαπώ»). Σοφοκλής

«Να βρούμε τη χρυσή τομή», λέγεται σε κάθε δύσκολη διαπραγμάτευση. Φράση που μας οδηγεί σε μια **δίκαιη μοιρασιά**. Ποια είναι αυτή αιγυμιατική τομή και πού οφείλεται η γοητεία της; Υπάρχει, άραγε, κάποιο βαθύτερο νόημα; Από το χάραμα, ακόμη, της ανθρώπινης νόησης διατυπώθηκε η απορία: «Πώς το ένα γίνονται πολλά; Υπάρχει τρόπος να διατηρήσουν τα μέρη σχέση ουσιαστικής συνοχής με το σύνολο»; Ο Πλάτωνας θεωρούσε τη συνεχή γεωμετρική αναλογία «του άκρου και μέσου λόγου», ως το **βαθύτερο κοσμικό δεσμό**. Μια απλή μαθηματική σχέση με πολλά ονόματα, αλλά με το ίδιο νόημα: **Χρυσή τομή ή χρυσός λόγος ή χρυσή αναλογία ή θεϊκή αναλογία ή χρυσός μέσος...** Ο λόγος του συνολικού μήκους προς το μεγαλύτερο τμήμα είναι ο ίδιος με το λόγο του μεγαλύτερου τμήματος προς το μικρότερο.

Η **χρυσή τομή** έχει ενδιαφέρουσες ιδιότητες:

- Χωρίζει το όλο σε δύο εμφανή άνισα μέρη, χωρίς το μεγάλο μέρος να κυριαρχεί αισθητικά.
- Είναι η μοναδική αναλογία, που ενοποιεί τα μέρη με το αρμονικό σύνολο
- Είναι ο άρρητος των αρρήτων αριθμός [δέκα, τουλάχιστον, εκατομμύρια δεκαδικά ψηφία. Μεγάλη τιμή $\Phi=1,6180399\dots$, μικρή τιμή $\phi 0,6180399\dots$]
- Δίνει πάντα τη βέλτιστη λύση! Η ιδανική πληρότητα, από την οποία αναδύεται κάτι νέο. Από το γόνιμο «διάλογο» των άνισων μερών αναπτύσσεται, τρόπον τινά, ένα είδος ευγενούς άμιλλας, από την οποία αναδύεται ενέργεια, που δρα ως **ένανσμα**. Είναι το κατώφλι της αρνητικής εντροπίας (ζωικής δύναμης) και του πολλαπλασιασμού, δηλαδή **της ζωής**.
- Δημιουργεί συνθήκες αρμονίας της πνευματικής, ψυχικής συγκινησιακής κατάστασης.

Η Φύση είναι ο μεγάλος διδάχος του ανθρώπου, γι' αυτό προσκυνήθηκε, ως Θεός. Με την υπέρτατη «σοφία» της, που απέκτησε από τις άπειρες δοκιμές και αστοχίες, σε δεκαέξι δισεκατομμύρια χρόνια, ανέδειξε ως την πιο τέλεια αναλογία σύνθεσης τον **χρυσό λόγο**, ως το **άριστο των αρίστων παράδειγμα ζωής**.

Στη **χρυσή τομή οφείλεται** η αξιοθαύμαστη **δυναμική αρμονία** του Κόσμου. Μια εξισορρόπηση των κοσμικών αντιθέσεων. Το χάος έχει αγκαλιάσει τον αισθητό κόσμο και δημιουργεί μια φάνη θαλπωρή και ένα κλίμα ευκρασίας, απόπου αναδύθηκε το λεπτότερο δημιουργήμα της, η **ζωή**. Η ομορφιά, που αναδύεται, οφείλεται στην ευταξία της αρμονικής αυτοοργάνωσής της. **Στη θεία αναλογία της οικονομίας και της αιδιότητας του κόσμου**.

Οι εφαρμογές της στη φύση είναι άπειρες: Στη σπειροειδή φυλλοταξία, τα άνθη, τους τυφώνες και γαλαξίες. Στις χημικές συνθέσεις (νερού, μεθανίου, ...). Στα νουκλεοτίδια και το DNA. Στα ζώα και στο ανθρώπινο σώμα. Μια δομική αυτοομοιότητα και ένα **ολογραφικό πορτραίτο**, όπου τα μικρότερα μέρη αντικατοπτρίζουν το όλο. **Τα πάντα αναδύονται με τη χρυσή αναλογία!**

Ο άνθρωπος με το αισθητικό ένστικτό του «διάβασε» το μεγάλο μυστικό της ευμορφίας της φύσεως, την άριστη αρτίωση των στοιχείων της με τη χρυσή τομή και την εφάρμοσε στη ζωγραφική, στην αρχιτεκτονική, στη μουσική, στα σχήματα βιβλίων κλπ. Το **άριστο παράδειγμα ζωής**. Η εσωτερική αρμονία και το αρμονικό ταίριασμα με το διπλανό μας δημιουργούν εύκρατο κλίμα. Η ιδανική αναλογία συνθέσεως των αντιθέσεων είναι **λόγος και όχι αριθμός**. Εφαρμόζεται στα απειροελάχιστα όσο και στα απείρως μέγιστα. Στα μετρήσιμα και μη στοιχεία. Η ψυχή και το σώμα, το πνεύμα και η ύλη, η λογική και τα συναισθήματα ως **αντίθετα προκαλούν δυϊσμούς, σύγχυση και αντιπαλότητα**. Μόνον η **αρμονική σύμφυσή τους δίνει νόημα και αξία**.

Οι μοναδικές ιδιότητες της χρυσής τομής δημιουργούν **χρυσές ανιούσες** ($\phi:1:\Phi$) και κατιούσες ($\Phi:1:\phi$) αρμονικές κλίμακες ανάλογων στοιχείων. Η **χρυσή κλίμακα** ($\phi:1:\Phi$), **ανάλογα της έννοιας της μονάδας, παρέχει με ικανοποιητική προσέγγιση τα όρια αρμονικής σύμφυσης** Η φύση, σύμφωνα με τις επιστήμες, χρησιμοποίησε με επιτυχία το **υπέροχο παράδειγμα**. Σε τρία «άλματα» αναδύθηκαν τα πιο σπουδαία φαινόμενα: Στο **πρώτο άλμα**, μέσα σε μια άρρητη ενεργειακή πλησμονή αναδύθηκε το **άβιο σύμπαν**. Σε ένα **δεύτερο εξίσου θαυμαστό άλμα** σε μια οντική πλη-

σμονή αναδύθηκε **το θαύμα τη ζωής**, ο έμβιος κόσμος. Και σε **ένα τρίτο**, εξίσου απίθανο και παράδοξο άλμα και πάλι από μια υπερπολυπλοκότητα αναδύθηκε η **ανθρώπινη συνείδηση**.

Στις θαυμαστές αυτές μεταλλάξεις και ειδικά στα όρια των μεταβολών του χάους προς την ευταξία αντανακλάται η αναλογία του χρυσού λόγου. Παραδείγματα:

- Μαθητής: Δάσκαλος: Σχολείο
- Πολίτης: Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος: Πολιτεία
- Στρατιώτης: Αξιωματικός: Στράτευμα

Η χρυσή τομή συνιστά το «μέτρον άριστον». Όχι το μέτριο, αλλά **το μέτρο, με το οποίο επιτυγχάνεται το καλύτερο ποιοτικό αποτέλεσμα.** Είναι η αναλογία που προσδιορίζει τη «μεσότητα» του Αριστοτέλη. **Το αρχέτυπο όλων των αρετών. Στην ουσία της κάθε αρετή συνιστά ανάδυση αρμονικής σύνθεσης δύο αντιθέσεων: μιας έλλειψης και μιας υπερβολής!**

Ο ανθρώπινος νους αρύεται από τη φύση τα δικά του πρότυπα. Στον άβιο κόσμο ύπατη ανάγκη είναι ο φυσικός νόμος. Στον έμβιο κόσμο, κυριαρχούν τα ορμέμφυτα. Στον άνθρωπο η συνειδητότητά του είναι ο ύπατος αρμοστής. Η εσωτερική αρμονία και το αρμονικό ταίριασμα με το διπλανό μας δημιουργούν εύκρατο κλίμα. **Με αγαστή συνεργασία ο άνθρωπος κατόρθωσε τα μεγάλα επιτεύγματά του.** Τα ορμέμφυτα, όμως, της αυτοσυντήρησης και της αυτοεπιβεβαίωσης, όταν συνδυασθούν με **φιλαυτία** καταπνίγουν το γόνιμο ορμέμφυτο της κοινωνικότητας. Τότε τα άτομα καθίστανται εγωκεντρικά, κοινωνικά μη συνεργάσιμα και αυτοκαταστροφικά.

Ο άνθρωπος δεν είναι ένα ξένο σώμα στη φύση. Είναι το πιο πολύπλοκο και τελειότερο δημιούργημά της. Η ζωή καθίσταται όλο και πιο πολύπλοκη. Ο συνδυασμός πολυπλοκότητας και αυτοπραγμάτωσης προκαλεί χαοτικές κοινωνικές καταστάσεις. Όπως μια μικροκοινωνία, η οικογένεια, μπορεί να συνθέτει μέσα σε εύκρατο κλίμα όλες τις αντιθέσεις έτσι και η κοινωνία μπορεί να βρει το **άριστο συμφυλαιν** εφαρμόζοντας το παράδειγμα της χρυσής τομής. Τον αληθινά ωραιότερο ηθικό δεσμό, ο οποίος δημιουργεί την ύπατη αξία: **το αρμονικό συνυπάρχειν.**

Η χρυσή τομή είναι η μοναδική γλώσσα ειλικρινούς επικοινωνίας και δημιουργικού διαλόγου και **συνύπαρξης.** Η ικανή και αναγκαία συνθήκη συμφιλίωσης ανθρώπων και κοινωνικών ομάδων. **Διατηρεί τις αντιθέσεις σε χρυσές αναλογίες, χωρίς να χάνεται η ενότητα του όλου. Η αξία της είναι ανεκτίμητη στην Κοινωνία και σε μας τους ίδιους. Γιατί δημιουργεί:**

- Στη σύνθεση των αντιθέτων: την **αρμονία**
- Στις συναλλαγές μας: τη **συναίνεση**
- Στις πράξεις μας: το **ηθικό και δίκαιο**
- Στη κοινή προσπάθεια: την **ενέργεια για επιτυχία**
- Στη ζωή μας: **την ασφάλεια, την ευημερία και ευτυχία**

Η Δημοκρατία, το λιγότερο κακό πολίτευμα, προϋποθέτει **κοινωνική συναίνεση**, η οποία είναι δυνατή μόνον μέσα στα **όρια της χρυσής τομής.** Τα **όρια αυτά είναι καρπός παιδαγωγίας και ανδραγωγίας.** Εξαρτάται από εμάς το εάν θα κατορθώσουμε να αποκτήσουμε την αρετή της μεσότητας και να βαδίσουμε με αυτόν τον χρυσό κανόνα. **Τότε και καλύτεροι πολίτες θα γίνουμε και πιο ωραίες οικογένειες, κοινωνίες και Πατρίδα θα δημιουργήσουμε.** Και, ίσως, ένα Κόσμο πιο αρμονικό και πιο ανθρώπινο. **Τότε θα είναι εφικτή μια χρυσή κλίμακα: Άνθρωπος: Φύση: Εντελέχεια (ευημερία του συνόλου!).**

Η ωραία Χώρα μας, δυστυχώς, έχει ως πιο σοβαρό εχθρό, τη χρόνια καρκινογόνο διχόνοια! Για να ελπίζουμε σε μια χρυσή κλίμακα της ωραίας μορφής: **Συνειδητοί πολίτες: Νόμοι-Κράτος: Υψηλόφρων Λαός,** πρέπει να έχουμε, ως **πρώτιστο πρόταγμα τη χρυσή τομή.** Με απλά λόγια είμαστε υποχρεωμένοι να **συμφυλιωθούμε μέσα στις αντιθέσεις μας.** Να μάθουμε: **Να θεωρούμε τον διπλανό μας, ως ισότιμο συνεργάτη. Στον διάλογο να δεχόμαστε το μερτικό της ευθύνης μας. Να πετυχαίνουμε το κοινό ποθητό και με τη χρυσή αναλογία να το μοιραζόμαστε. Δύσκολο! Δεν έχουμε, όμως, άλλη επιλογή. Μοναδική μας επιλογή είναι η χρυσή τομή!**

Θαρρούμε ότι εάν η Φύση δεν είχε ανακαλύψει τη χρυσή τομή δεν θα υπήρχε ο Κόσμος μας. **Μήπως ήλθε καιρός να εφαρμόσει και ο Άνθρωπος το άριστο παράδειγμα της Φύσης;**

Εκεί βρίσκεται η πιο κρίσιμη δημιουργική σύνθεση, από την οποία αναδύεται η ισχύς των αδύναμων! (Περί αυτού σε επόμενο πόνημα).

Δημήτρης Κ. Μπάκας
Νοέμβριος 2020